

in 3. præcept. Eccles. lib. 1. cap. 1. num. 2. Castro Palao tom. 4. tract. 21. disp. univ. de venerab. Eucharist. Sacram. punct. 1. n. 1. Lexic. Theolog. verb. Eucharistia 1. pag. 294. Lexic. Calvin. verb. Missa, Theat. vitæ human. verb. Eucharistia, pag. 400. vers. Dicitur Synaxis.

Ibi: Hac dictione Missa usus est.

17 Adde Lexic. Calvin. verb. Missa 2. ubi mentio fit eorum, qui verbo Missa in plurali usi sunt, & in Decretalib. lib. 3. extat titulus 41. de celebr. Missar. Vide supra, n. 7.

Ibi: Sic & idem Julianus novell. 7.

Ita ex pluribus asserimus supra, num. 15. Missam apud Græcos liturgiam nuncupari.

Ibi: Eandem hujus vocabuli interpretationem.

De qua supra, num. 14.

Verf. Caterum Albericus.

18 Verbum Missa, Græcum esse inciantur Suar. de Sacram. quest. 83. disp. 74. sect. 3. vers. Secundò de origine, pag. 954. Dicastill. eod. tract. 5. de de sacrificio. Missa, disp. 1. dubit. 4. num. 66. Leand. tom. 2. de Sacram. tract. 8. de sacrificio. Missa, disp. 1. sect. 1. §. 1. pag. 169. Sed non possum hinc non mirari, quod cum D. Covar. ita apertè refutet sententiam Alberici docentis Missa verbum esse Græcum, Suarez vir summæ autoritatis, & eximius veritatis cultor expressum imputet D. Covar. errorem Alberici. Similiter lapsus est Leander Suarez fidem subsequens, qui ut mihi videtur, verba D. Covar. minimè legit, quæ ita se habent: Caterum Albericus, homo alioqui doctus & diligens, falsò asseverat, Missam dictionem esse Græcam, & significare interpellationem, Fallitur etenim Græcè lingua ignorantia.

Verf. De his verò quæ ad hoc Sacrificium.

19 Missa est actio sacra, quæ conficitur Christi corpus, quod Deo in Missa offertur, & à Sacerdote sumitur per communionem. Ita Bonacina de Sacram. disp. 4. anast. ult. punct. 1. n. 1.

20 De utraque Missa, tam Fidelium, quam catechumenorum fusè agit Suar. de Sacram. quest. 83. disp. 83. sect. 1. vers. Secundò probari potest, cum seqq. ibique de singulis Missæ partibus, & à quibus addita, quæ nunc in celebratione Missæ observat Ecclesia. Idem diligenter tradit Bartholomæus Gavant. in thesaur. sacror. rituum. Turrecremat. in cap. Iacobus, de consecrat. dist. 1. Theat. vitæ hum. lit. R. pag. 8. sub vers. Forma partium.

Ibi: Cui duo ipse libenter addiderim.

21 In correctis jussu Gregorii Pontificis codicibus locus iste, prout à D. Covar. emendatur hic, legitur restitutus, cujus meminit Fagund. in 1. præcept. Eccles. lib. 3. cap. 21. n. 11. Vvalfrid. Strabo lib. de reb. Eccles. cap. 24. Theat. vitæ hum. lit. S. pag. 47. vers. Nam constat.

22 Calices, in quibus sanguis Christi consecratur,

olim in primitiva Ecclesia vitrei erant, quorum usus frequentissimus fuit, aut lignei: sed ex auro, & argento constati divino sacrificio deserviebant, nec vetitum erat ex alio metallo fieri, sed tempore labente, Zephirinus Pontifex statuit, ne calices lignei adhiberentur, deinde in Concilio Rhemenfi sub tempora Caroli Magni, vitrei quoque prohibiti sunt, nullaque ex alia materia iustum est constari, nisi ex auro, argento, vel stanno, cap. Vasa 44. cum seq. de consecrat. dist. 1. l. 56. tit. 4. p. 1. de quibus Baron. in not. ad Martyrolog. die 7. August. Spondan. in Epi. Baron. anno 57. num. 36. & anno 216. num. 4. Platin. in Zephirino, Fagund. sup. Barbosa in collect. ad cap. ult. num. 3. de celebrat. Missar. Glossa in eod. cap. verb. Ligneo, Castr. Palao tom. 4. tract. 22. disp. univ. punct. 10. num. 6. Theat. vitæ hum. lit. S. pag. 47. Azor. Instit. Moral. part. 1. lib. 10. cap. 28. vers. Tertio quaritur, Bonacina de Sacram. disp. 4. q. ultima. punct. 9. num. 16. Gavant. sup. part. 1. tit. 1. lit. F. Mantic. de conjectur. ultim. volunt. lib. 6. tit. 3. num. 36. Cur autem non licet uti calicibus ex ligno, plumbo, ferro, aut alio metallo, traditur dist. 1. §. 6. Parit. & qui in ligneo calice consecraret, depositionis poenâ dignus videtur, ut per dictum caput ultimum docent Bonacina, & Barbosa supra. Nunc calices argentei in usu communiter habentur. Unde si quis calicem alicui Ecclesiæ legaverit, de argenteo intelligitur. Bart. in l. Titia, ff. de aur. & argent. legat. Abbas in cap. Ex parte, de censib. Roman. cons. 525. Fagund. sup. num. 12. Sed dubitari potest, an calix inauratus præstari debeat? Et licet usus calicum auratorum frequens admodum non sit, hæud pauci tamen reperiuntur, & inspiciendæ sunt facultates testatoris, Ecclesiæ qui legatus est, consuetudo & aliæ circumstantiæ, & in dubio plenius voluntas defuncti favore pietatis interpretanda est, summa enim est ratio, quæ pro Religione facit, l. Sum persona, ff. de religiof. & sumpt. funer. Vide Mantic. ubi nuper, & legem Titia 11. §. ult. ff. de aur. & arg. legat.

Ex qua materia fuerit calix, in quo Christus suum sacrosanctum sanguinem, cum Eucharistiam instituit, consecravit, non omnino compertum est; nam Beda lib. 2. de loc. sanct. testatur ex argento constitisse, habentem duas ansulas hinc inde, qui Hierosolymis visebatur, & osculabatur per foramen: quam opinionem amplexus est Baronius, quem refert Spondan. anno 34. n. 18. Theat. vitæ hum. dist. pag. 47. vers. Quin idem. Nihilominus receptius est, vulgoque fertur illud sacrum vas fuisse ex pretiosissimo lapide agatha, seu smaragdo, quod hodie asseveratur in Cathedrali Basilicâ civitatis Valentis in Hispania, de quo plurimi extant oculati testes, Fagund. sup. num. 13. Theat. vitæ hum. lit. S. pag. 9. vers. Locus sua consideratione, Castill. latè probans de ornat. Aaron, vers. 19. quest. 22. literal. n. 59. ubi alii, Gavant. sup.

Verf. Alterum ad ea verba.

Kyrie eleison vox Græca est, quæ interpretatur, Domine miserere: hanc Græci Patres adjecte in sua liturgia ad annos Christi 140. ut apparet ex dictis supra, num. 15. quem ritum ad Latinam Missam transtulit B. Sylvester 150. annis ante D. Gregorium, qui non instituit, ut Kyrie eleison diceretur, sed morem institutum, qui fortè

fortè minus observabatur, restituit ut idem B. Gregor. tradidit lib. 7. epist. 63. ubi se restituisse ait. Dicitur novies ad denotandum mysterium sanctissimæ Triados, & ut respondeant novem Angelorum choris. Per ea verba initio Sacrificii imploratur divinum auxilium, & misericordia, ut Sacerdos dignè tam sacro munere fungatur. Non omnino conveniunt Latini cum Græcis, dum hac utuntur deprecatione: hi non dicunt Kyrie eleison, ut illi, qui alternatim Kyrie eleison, Kyrie eleison recitant, aut canunt. Præterea in liturgia Græca Sacerdos simul & populus orationem istam emittunt: in Latina Sacerdos exorditur, & populus prosequitur. Verùm hodie plerique id non observant, sed solus Sacerdos ea verba novies repetit. Hæc apud Suar. de Sacram. disp. 83. quest. 83. sect. 1. vers. Tertio Kyrie eleison, Bartholom. Gavant. in suo Thesaur. sacror. rituum, part. 1. tit. 8. num. 2. Gulielm. Durant. in Ration. divinor. Officior. lib. 4. cap. 12. ubi de virtute ac efficacia eorum verborum apud Deum, qui non semel miracula propter ipsa est operatus. Addit præterea Gregorium Magnum instituisse, ut Kyrie eleison, quod antea à Clero & populo canebatur, à solo Clero diceretur. Theat. vitæ hum. lit. R. pag. 8. vers. Forma partium.

25 Plura alia de sacro Missæ sacrificio recens tradit Henao in speciali tractatu de sacrificio Missæ, qui disp. 2. sect. 1. num. 4. plurimos de eadem re differentes congestit.

SUMMARIUM.

- 1 Purgatio criminis una est canonica, & altera vulgaris, & in genere.
- 2 Purgatio vulgaris apud diversas gentes valde frequens.
- 3 Vulgaris purgatio definitur.
- 4 De purgatione per duellum, & per aquam.
- 5 De purgatione per ignem.
- 6 Exempla purgationis vulgaris, & num. 7.
- 8 Fuerunt & alii vulgaris purgationis modi.
- 9 Olim vulgaris purgatio licita per errorem putabatur.
- 10 Purgatio vulgaris Canonibus sacris interdicitur, & quare.
- 11 Expenditur, & diluitur argumentum ad probandum, licitam esse purgationem vulgarem, & num. 12. & 13.
- 14 Alterum argumentum similiter proponitur, ac solvitur.
- 15 Purgatio vulgaris est omnino illicita.
- 16 De purgatione per ignem, qua Cunegundis Imperatrix se insontem demonstravit.
- 17 De aliis perillustribus feminis, quæ per ignem purgationem suam vitæ sunt.
- 18 Aliud exemplar hujusmodi purgationis narratur.
- 19 De solemnitate jurisjurandi per ferreos candentes orbes in mare dejectos.
- 20 De alia solemnitate juramenti apud Græcos.
- 21 Sol qua ex materia creatus, de quo usque ad finem capituli.

De purgatione vulgari.

D. de Faria Noxæ Addit. ad Covar.

Purgatio in genere sic definitur: Est præsumptionum, indiciorum, vel accusationum non probatarum elisio perfecta. Petr. Gregor. Syntagmatis jur. lib. 48. cap. 15. num. 1. Est autem duplex, una quæ appellatur canonica, sacris Pontificum decretis instituta & approbata, de qua sub tit. de purg. canonic. & in Decret. 2. quest. 5. per tot. cap. Titus nos 8. de cobabit. clericor. & mulier. l. 44. tit. 6. part. 1. Quæ quando locum habeat, quibus personis, & qua forma injungenda, docent Petr. Gregor. sup. num. 2. 3. & 14. cum seqq. Villagut. in practic. crim. lib. 5. cap. univ. per totum, Tulch. lit. P. concl. 981. Barbosa cum pluribus in collect. ad tit. de purg. canonic.

Altera est purgatio vulgaris, quæ ita dicitur, quia non legitimo usu, sed vulgi quadam usurpatione, & observatione superstitiosâ sit introducta. Martin. Delrio disquisition. magicar. lib. 4. cap. 4. quest. 4. in principio, Torreblanca de magia, lib. 1. cap. 23. num. 1. De hac agitur in tit. de purg. vulg. sub lib. 5. Decretal. in cap. Sententiam sanguinis 9. ne clerici, vel monachi, cap. Ex tuarum 8. §. 1. de purgat. canon. cap. Memnam 7. cap. Consulisti 20. 2. quest. 5. l. 8. ad fin. tit. 14. p. 3. l. 1. & per tot. tit. 4. part. 7. & in legibus exterarum nationum frequentissimè, ut Vvisigothorum, Longobardorum, Frisionum, Francorum, Sclavorum, aliorumque, quas asserunt Delrio dist. quest. 4. sect. 3. Spondan. in epitom. annal. Baron. anno 890. num. 1. in addit. Theat. vitæ hum. lit. I. pag. 310. Ex quibus referre libet Constitutiones in Flandria editas anno 1164. à Philippo Comite: Si quis vulnus in nocte acceptum alii imputaverit, si scabinis dignum videtur, ferro candenti se excusabit accusatus; si ausugerit, manum perdet. Item de fure: Si fur vocatus accusatus fuerit, ferro candenti se excusabit; si culpabilis permanserit, suspendetur. Hæc tradit Jacob. Meyer. in Chronic. Flandria, à quo præcitati transcribere. Apud Japonios quoque istiusmodi purgatio injungitur, teste Patre Luitio Froès à Societate Jesu, epistola inde missa anno 1595. quæ narrat, Christianum quemdam, cui falsò furtum imputabatur, coactum candens ferrum manibus diu tenuisse absque læsione, ex quo mortis supplicium, quod ipsi minabatur, evasit. Quem calum, & ejulque authorem memorant Delrio sect. 3. in princip. Barbol. in collect. ad cap. ult. num. 4. de purg. vulg. Theat. vitæ hum. sup. pag. 309. sub vers. Per ferrum candens. Ex quibus apparet quàm assiduus sit istius purgationis abusus.

Vulgaris purgatio nihil aliud est, nisi judicariæquisitiones, quibus fortuito eventui veritas culpæ vel innocentie decidenda permittitur. Ea Latine exploratoria probationes dicitur, quia veritas per miraculum exploratur, & in constitutionibus Neapolitanis barbara voce Paribiles appellatur. Delrio d. quest. 4. in princip.

Quæ probationes ad tria capita præcipuè reducuntur; nam primò ac frequentius fiebant per monachiam, sive duellum, cujus effectus erat, ut succumbens in certamine ceu reus imputari criminis damnaretur. Sed in l. 4. tit. 4. p. 7. cavetur decedentem in duello haberi pro absolutum, nisi delictum falsus sit. Quod si accusatorem superaret, absolvetur, cap. 1. & 2. de purg. vulg. l. 1. cum aliis, tit. 4. part. 7. de quo fuse

Zz Delrio